

คุณแม่ตั้งครรภ์มีโอกาสเสี่ยงคลอดก่อนกำหนด

หนึ่งในสาเหตุอันดับต้นๆ ที่ทำให้เจ้าตัวน้อยต้องเข้ารับการรักษาในหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤติ (Neonatal Intensive Care Unit: NICU) คือการคลอดก่อนครบกำหนดนั่นคือการคลอดก่อนครบสัปดาห์ที่ 37 ของการตั้งครรภ์ เนื่องจากอายุและโรคประจำตัวของมารดา ความผิดปกติของโครโมโซมของลูก รวมถึงกรรมพันธุ์และอื่นๆ ดังนั้นการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางเครื่องมือเทคโนโลยีครบครันที่สำคัญคือมีหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤติคอยดูแลช่วยเหลือให้คลอดเจ้าตัวน้อยได้อย่างราบรื่น

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดก่อนกำหนด

อายุของมารดา มารดาอายุน้อยเกินไปคือน้อยกว่า 18 ปี หรือมารดาที่อายุมากเกินไป คือมากกว่า 35 ปี ถือว่ามีความเสี่ยงที่จะเกิดการคลอดก่อนกำหนด

1. โรคประจำตัวของมารดาขณะตั้งครรภ์ อาทิ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ
2. มีประวัติเคยคลอดก่อนกำหนด ส่งผลให้ครรภ์ต่อมามีการคลอดก่อนกำหนดมากขึ้น
3. มดลูกขยายตัวมากเกินไป เช่น ปากมดลูกสั้น เป็นต้น
4. มดลูกมีความผิดปกติแต่กำเนิด เช่น ปากมดลูกสั้น เป็นต้น
5. ติดเชื้อในร่างกาย เช่น การติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะเนื่องจากขณะตั้งครรภ์ท้องจะโตไปกดเบียดกระเพาะปัสสาวะได้ส่งผลให้กระเพาะปัสสาวะอักเสบทำให้มีโอกาสเจ็บท้องคลอดก่อนกำหนด
6. การอักเสบในช่องคลอด
7. ต่อมไทรอยด์ ใหญ่เกินไป ใช้สารเสพติดขณะตั้งครรภ์
8. พันธุกรรมและการอักเสบของเหงือก

บุตรในครรภ์

หากบุตรในครรภ์มีความผิดปกติของโครโมโซมหรือ มีภาวะติดเชื้อ จะทำให้มารดามีอาการเจ็บท้องคลอดก่อนกำหนดได้

โครงการเสริมสร้างสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะ-คลอดก่อนกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ
ตำบลเวียงเหนือ อำเภอคันทรักษ์
จังหวัดศรีสะเกษ

สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

- ▶ ปวดหลังช่วงล่างหรือบริเวณเอว เป็นต่อเนื่อง หรือเป็นๆ หายๆ แม้จะเปลี่ยนท่าทาง
- ▶ เจ็บท้องต่อเนื่องกัน 4 ครั้งใน 20 นาที หรืออาจ เกิดเป็นระยะๆ เนื่องจากการหดตัวของมดลูก
- ▶ มีมูกหรือเลือดออกทางช่องคลอด รู้สึก
- ▶ ลูกดิ้นน้อยกว่าปกติ
- ▶ บวมและความดันโลหิตสูงขึ้น อาจเป็นสัญญาณ หนึ่งของครรภ์เป็นพิษ

ตรวจเช็คคลอดก่อนกำหนด

ตรวจภายในโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปากมดลูก ความกว้าง ระยะห่างของขนาดตัวและตำแหน่งทารกในครรภ์เพื่อประเมินความเสี่ยงในการคลอดก่อนกำหนด ตรวจอัลตราซาวนด์ เพื่อวัดความยาวและดูรูปร่างของปากมดลูกในการประเมินภาวะครรภ์เสี่ยงและโอกาสคลอดก่อนกำหนด เจาะตรวจน้ำ คร่ำ (Amniocentesis) เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของทารกและภาวะ ติดเชื้อต่างๆ

อันตรายของการคลอดก่อนกำหนด

หากทารกคลอดก่อนกำหนดจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ ผิดปกติและส่งผลต่อระบบร่างกาย ดังนี้

ปอด พบปัญหาเรื่องการขาดสารลดแรงตึงผิว (Surfactant) ได้ในทารกคลอดก่อนกำหนด ทำให้ถุงลมแฟบ ทารกจะมีอาการหายใจหอบ และอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

 หัวใจ อาจมีปัญหาจากการที่เส้นเลือดที่เชื่อมต่อระหว่างเส้นเลือดแดงใหญ่ที่ออกจากหัวใจเพื่อไปเลี้ยงร่างกายกับเส้นเลือด ที่ไปสู่ปอดยังเปิดอยู่ (PDA) ทำให้มีเลือดผ่านไปสู่อุดมมาก ส่งผลทำให้ทารกหายใจหอบและเกิดภาวะ หัวใจล้มเหลวได้

สมอง ทารกน้ำหนักน้อยกว่า 1,500 กรัม มี ความเสี่ยงที่จะมีเลือดออกในสมองได้ เนื่องจากเส้นเลือดเปราะแตกง่าย

ลำไส้ มีความเปราะบางมากกว่าปกติ การดูดซึมอาหารยังไม่ดีนักทำให้ต้องให้นมที่ใส่น้อยๆ และอาจต้องให้สารอาหารทางหลอดเลือดดำร่วมด้วย

ดวงตา จอประสาทตายังพัฒนาไม่สมบูรณ์หลัง เกิดอาจมีการพัฒนาของเส้นเลือด จอประสาทตา ผิดปกติ ซึ่งถ้าเป็นรุนแรงอาจส่งผลต่อการมองเห็นของทารกได้

หู มีโอกาสเสี่ยงที่จะมีความบกพร่องของการได้ยินโดยเฉพาะทารกมีปัญหาหลายๆอย่าง

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด สิ่ง สำคัญคือป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น โดยกุมารแพทย์ สาขาทารกแรกเกิดและปริมาณ กำเนิดจะให้การดูแล ดังนี้

พูดคุยรายละเอียดพร้อมให้คำ แนะนำพ่อแม่ อย่างใกล้ชิด ดูการหายใจของทารกและติดตาม อาการอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากทารก บางรายจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

 ควบคุมอุณหภูมิของร่างกายทารกให้อบอุ่นเหมาะสม

 ตรวจสอบเลือดเท่าที่จำเป็น

 ดูแลการทานนมของทารกให้ปริมาณ เพียงพอกับความต้องการที่ควรได้รับสนับสนุน เรื่องนมแม่

ดูแลรักษาทารกจนมีน้ำ นหนักมากกว่า 2,000 กรัม จึงสามารถกลับบ้านได้

 เตรียมความพร้อมให้กับคุณแม่ก่อน กลับไปที่บ้าน

